

Mfv.II.10.378/2013/4.szám

A Kúria a dr. Gerencsér András ügyvéd (dr. Gerencsér András Ügyvédi Iroda) által képviselt felperesnek - a ... jogtanácsos által képviselt Honvédelmi Minisztérium alperes ellen feddés fenytés hatályon kívül helyezése iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságon 45.M.1280/2012. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Törvényszék 55.Mf.630.232/2013/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - a 2014. március 5. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján - meghozta a következő

i t é l e t e t:

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 55.Mf.630.232/2013/4. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 45.M.1280/2012/10. számú ítéletét megváltoztatja és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 50.000,- Ft (Ötvenezer forint) együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

Az első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

I n d o k o l á s

A felperes a ... Szövetségének elnöke, tisztségének betöltése alatt a Magyar Honvédség rendelkezési állományában lévő hivatásos állományú tagja volt. 2011. november 3-án jelent meg a Magyar Nemzetben a vele készített interjú „...” címmel. A Honvéd Vezérkar Főnöke 2011. december 2-án kelt határozatával a nyilatkozat politikai vélemény tartalma miatt fegyelmi eljárást indított nevezettel szemben, melynek eredményeként 2012. január 16-án kelt határozatával a felperest feddés fenytéssel sújtotta. Ennek indokolása szerint „ felperes alezredes a ... Mozgalom egyik vezetőjeként nyilatkozott”, ezért „egy politikai tevékenységet folytató társadalmi szervezet vezetőjeként tett politikai tartalmú nyilatkozatot”. Az indokolás utalt a cselekmény elkövetésekor hatályban volt Alkotmány 40/B. § (4) bekezdésére, mely szerint a Magyar Honvédség, a rendőrség és a nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagjai nem lehetnek tagjai pártnak, és nem

folytathatnak politikai tevékenységet. A határozat indokolása a fenytést a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény (Hjt.) 75. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltak megsértésére alapította.

A felperes a határozattal szemben fellebbezéssel élt. A honvédelmi miniszter 2012. február 15-én kelt határozatával a fellebbezést elutasította. A határozat indokolása szerint a megjelent újságcikkben nem lelhető fel olyan nyilatkozat, amely a szakszervezeti tisztség betöltéséből fakadóan a rendvédelmi szervek munkavállalóinak érdekében tett nyilatkozatként lehetne értékelni. A cikkből megállapítható, hogy felperes a ... Mozgalom képviselőjeként nyilatkozott, e mozgalomban betöltött tisztségének megfelelően fejtette ki politikai véleményét, az ... szakszervezet neve el sem hangzott. Mindezek alapján a határozat indokolása szerint a cikkben tett nyilatkozat nem a szakszervezeti képviselői funkciójához kötődik, hanem azon túlmutat és egyértelműen politikai agitációra irányul, ezáltal olyan tevékenységnek minősíthető, mely sérti az Alkotmány 40/B. § (4) bekezdésében foglaltakat. A cikkben a felperes az aktuális politikai helyzet bírálatával politikai véleményt nyilvánított, negatív kritikát fogalmazott meg a demokratikus választások során mandátumot kapott Kormányról és annak miniszterelnökéről.

A felperes keresetében a fenytő határozat hatályon kívül helyezését kérte.

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 45.M.1280/2012/10. számú ítéletében a honvédelmi miniszter 2012. február 15-én kelt .... számú határozatát az elsőfokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte.

A megállapított tényállás szerint a felperes az interjút annak megjelenését megelőzően egy héttel adta újságírói megkeresésre, a szolgálati nyugdíjjal összefüggő tevékenységével kapcsolatban. A cikk megjelenése előtt csak a kérdésekre adott válaszok voltak egyeztetve, melyeknek a megjelenését jóváhagyta, azonban sem a cím, az alcím, illetve a kérdések körébe beleszólása nem volt, ezeket nem is látta a megjelenés előtt. A perben az nem volt vitatott, hogy a felperes mind az interjú készítésekor, mind annak megjelenésekor a Magyar Honvédség hivatásos állományú tagja, valamint az ... elnöke volt.

A felperes a cikkben említette a rendvédelmi szférát érintő kormányzati intézkedéseket, illetve megígért intézkedések elmaradását, beszélt arról, hogy álláspontja szerint minderre azért volt szükség, mert a Kormány a progresszív adóztatást eltörölte, kritizálta a Sztrájk törvény módosítását. Elismerte, hogy a szolgálati nyugdíjrendszer társadalmi feszültséget is jelenthet,

melyet meg kell szüntetni, a Kormány azonban a javaslataikat nem hallgatta meg. A felperes a Szolidaritás tömegmozgalommá válását azzal kapcsolatban említette, hogy amennyiben civilek állnak bizonyos célok mögött, a mindenkori hatalom számára megkerülhetetlenné válik az általuk képviselt érdek.

A ... Mozgalom 2011. októberében, a cikk megjelenésekor már megalakult, azonban az nem tekinthető sem bejegyzett egyesületnek, sem politikai pártnak, a szakszervezet tagszervezeteként került bejegyzésre. A sérelmezett határozatok a felperest azért részesítették fenytetésben, mert az interjúban politikai tevékenységet folytatott. Ezért a munkaügyi bíróság ítélete indokolásában hangsúlyozta, hogy csupán a határozatokban foglaltakat bírálhatta el, ezen túl vizsgálata nem terjedhetett ki arra, hogy a felperesnek a ... Mozgalomban folytatott akkori tevékenysége politikai tevékenységnek volt-e tekinthető, hiszen az alperes kifejezetten csupán azt róta a felperes terhére, hogy az általa adott interjúval folytatott politikai tevékenységet.

A munkaügyi bíróság jogi álláspontja szerint a szakszervezet - rajta keresztül annak tisztségviselője - érdek-képviselési tevékenysége során bizonyos fokig politikai tevékenységet folytat, hiszen érdekkörébe kerülő valamennyi kérdés politikai színezetű. Különösen igaz ez a megállapítás egy olyan speciális munkavállalói réteget képviselő szakszervezet tekintetében, mint a rendvédelmi dolgozók. A Magyar Honvédséget, az azt vezető miniszteren keresztül a végrehajtó hatalom irányítja, így a szakszervezet itt - az általánostól eltérően - nem egy gazdasági társaság vezetőségével, hanem magával a végrehajtói hatalommal szemben kell érdekeit érvényesíteni. Ebből következően valamennyi rendvédelmi dolgozót, köztük katonát, a Kormány intézkedései, ezen belül a nyugdíjszabályok módosítása, juttatások, kedvezmények köre érinti. A felperes úgy nyilatkozott, hogy szakszervezeti vezetőként politikai vezetőkkel, miniszterekkel kellett tárgyalnia érdek-képviselési tisztségviselői tevékenysége során. Amennyiben ezeket a tevékenységeket tisztán politikai tevékenységnek tekintenénk, a munkaügyi bíróság szerint a szakszervezet nem tudná az Alkotmány által biztosított érdek-képviselési tevékenységét eredményesen folytatni.

A munkaügyi bíróság az interjúban tett felperesi válaszokat vizsgálva úgy ítélte meg, hogy az ott elmondottak az érdekvédelmi képviselői tevékenységi körben értékelhetők, nem állapítható meg, hogy nyilatkozatával a felperes túllépte azt a jogszabályok által meg nem határozott határvonalat, amit az érdek-képviselési tevékenység és az ettől teljesen független politikai tevékenység között húzódik. A cikkben megfogalmazottak sem szakszervezeti, sem politikai tevékenységnek, sem társadalomrajznak, sem politikai programnak nem tekinthetők, a felperes szakszervezeti vezető és

mozgalomvezető véleményét tükrözi.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék 55.Mf.630.232/2013/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helyes indokainál fogva helybenhagyta.

A másodfokú ítélet indokolásában foglaltak szerint a honvédelmi miniszter 2012. február 15-én meghozott határozata annak 3. oldalán a feddés alapjául szolgáló újságcikkből két mondatrészletet ragadott ki, ezen túlmenően kizárólag összegző megállapítást tartalmaz. Az alperesi határozatban foglaltak szerint eljárva az elsőfokú bíróság a felperes nyilatkozatát nem részletezte, hanem teljes egészében értékelte. A másodfokú bíróság a fellebbezésben foglaltakra figyelemmel kiemelte, miszerint iratellenes az az alperesi érvelés, hogy a cikk túlnyomórészt nem az ... szakszervezettel foglalkozott. A másodfokú bíróság teljes mértékben osztozott a munkaügyi bíróság azon jogi indokolásán, miszerint a cikkben megfogalmazottak politikai tevékenységnek nem tekinthetőek, az a felperes, mint szakszervezeti vezető és mozgalomvezető véleményét tükrözi.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben - tartalma szerint - annak hatályon kívül helyezését és a felperes keresetének elutasítását kérte.

Az alperes jogszabálysértésként - a jogszabályhely megjelölése nélkül - megalapozatlanságra, az Alkotmány 40/B. § (4) bekezdése, a Hjt. 21. § (3) bekezdése, 32. § (2) bekezdése, 5. § (1) és (3) bekezdése együttes értelmezésének hiányából fakadó tévedésre, valamint a Pp. 4. § (1) bekezdésének megsértésére hivatkozott, mert az eljáró bíróságok elmulasztották a felperesi interjú tartalmát vizsgáló teljes cikk tartalmának vizsgálatát.

Érvelése szerint téves a másodfokú bíróság álláspontja, miszerint a felperes által kifogásolt másodfokú miniszteri határozat csak egyetlen mondatával utal a cikkekre, tehát csak ezen szűk terjedelmű hivatkozás keretein belül kell vizsgálni annak tartalmát, az abban megfogalmazott politikai vélemény-nyilvánítást.

Kifejtett álláspontja szerint a perben irreleváns a munkaügyi bíróság azon megállapítása, miszerint „a cikk megjelenése előtt csak kérdésekre adott válaszok voltak egyeztetve”, a felperesnek „a cím, az alcím, illetve a kérdések körébe beleszólása nem volt, ezeket nem is látta a megjelenés előtt.” Az alperes szerint e körülmények azért nem értékelhetők a felperes javára, mert a rendelkezésre álló adatok szerint a felperes sajtó-helyreigazítási pert nem kezdeményezett. Ezen felül a felperes állítását az eljáró bíróság pusztán a felperes állítására alapozva fogadta el. Nem hagyható figyelmen kívül, hogy a felperes az interjú készítésekor

szabad elhatározásából nyilatkozott.

Az alperes sérelmezte, hogy az eljárás bíróságok eltekintettek attól, hogy a cikk túlnyomórészt nem azzal a szakszervezettel foglalkozik, amelynek a felperes tisztségviselője volt. Ellenkezőleg, azzal a ... Mozgalommal kapcsolatban tudakozódik, amelyhez az ...-nek a nyilatkozattétel idején semmiféle szervezeti kötődése nem volt. Maga a ... nem volt honvédelmi szakszervezeti-érdekvédelmi szerveződés (mozgalom). Mivel a kérdéses időszakban a Szolidaritás és a felperes vezetése alatt működő ... egymástól teljesen független szervezetként működtek, a felperes jogszerűen nem nyilatkozhatott egyszersmind az ... nevében akkor, amikor a ... képviselőként megszólalt. A cikk tartalmából viszont egyértelműen kiderül, hogy abban a felperes mint a politikai porondra lépett új mozgalom, a Szolidaritás vezetője nyilatkozik, elemezve 2011 őszének belpolitikai eseményeit és a ... részéről azokra adható választ, valamint a mozgalom jövőbeli lehetőségeit.

Az alperesi érvelés szerint a mozgalom politikai jellegét és a -szakszervezetektől lényegesen eltérő - politikai tevékenységét, céljait, arculatát és szervezetét maga a felperes által soha sem kifogásolt cikk egyértelművé teszi, azt a közelmúlt belpolitikai eseményei egyértelműen igazolják. Ezért az interjúban megfogalmazott vélemény-nyilvánítás nem tekinthető szakszervezeti érdek-képviselői tevékenységnek, hanem egy politikai mozgalom vezetője által a sajtónyilvánosság előtt kifejtett társadalomrajznak és politikai programnak.

Mindezekből következően az interjú nem a szakszervezeti tevékenység részeként született, hanem felperes, a ... Mozgalom vezetőjének politikai tevékenysége körébe tartozik. Erre azonban a felperes katonai mivoltából fakadóan nem volt jogosult. Mivel jogellenes tevékenysége ugyanakkor összefüggésbe hozható az általa ekkor betöltött szolgálati tevékenységgel, a Hjt. 131. § (1) bekezdése értelmében tevékenysége fegyelemsértésnek minősül, amely miatt a vele szemben kiszabott feddés fenyítés jogszerű volt.

Felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem a következők szerint alapos.

A 2011. novemberében hatályos Alkotmány 40/B. § (4) bekezdése értelmében a Magyar Honvédség hivatásos állományú tagjai nem lehetnek tagjai pártoknak és nem folytathatnak politikai tevékenységet. Azonos rendelkezést tartalmaz a 2012. január 1-től hatályos Alaptörvény 45. Cikk (4) bekezdése.

A perben irányadó Hjt. preambuluma arról rendelkezett, hogy a

Magyar Honvédség katonáitól az állam tántoríthatatlan hűséget, magas fokú készenlétet és fegyelmet, valamint bátor helytállást követel. A katonák a törvények és más jogszabályok, valamint a nemzetközi jog előírásainak megfelelően, a Magyar Honvédség feladataihoz igazodó szakmai ismeretek birtokában sajátos közszolgálatot teljesítenek. Mindezekből következően az Alaptörvény hivatkozott rendelkezésének célja a sajátos közszolgálatot teljesítő katona politikai semlegessége, e semlegességet megkérdőjelező magatartások tilalma.

A Hjt. 3. § (1) bekezdése szerint a szolgálati viszony az állam és az állomány tagja között létrejött sajátos közszolgálati jogviszony, amelyben mindkét felet a szolgálati körülményeknek megfelelő, e törvényben és más jogszabályokban meghatározott kötelezettségek terhelnek és jogosultságok illetik meg.

(2) Az állomány tagja a szolgálati viszonyból fakadó kötelmeit - a Honvédség rendeltetése szerinti feladatainak megvalósítása érdekében - önkéntes vállalás alapján, szigorú függelmi rendben, életének és testi épségének kockáztatásával, egyes alapjogai korlátozásának elfogadásával teljesíti.

Az alkotmányos cél tükrében téves a munkaügyi bíróság jogi álláspontja, miszerint politikai tevékenység tilalma szűk értelemben véve a pártpolitikai tevékenység tilalmát jelenti, mert csak az adott tényállás valamennyi ismérve mérlegelésével lehet megalapozottan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a katonának a Honvédség által kifogás alá eső magatartása alkalmas volt-e arra, hogy a politikai semlegességet megkérdőjelezze.

A felperes a Magyar Nemzetben megjelent interjút nemcsak mint egy országos érdekvédelmi szervezet elnöke, hanem a szakszervezettől szervezetileg és annak tevékenységétől is elkülönült mozgalom elnökeként adta, melyet az eljáró bíróságok is megállapítottak. A cikk tartalmát megvizsgálva megállapítható, hogy abban a felperes a szolgálati nyugdíjakkal összefüggő érdek-képviselési tevékenységet meghaladó kormányzati tevékenységet bíráló kritikát fogalmazott meg, mindemellett részletesen nyilatkozott a ... Mozgalomhoz való csatlakozás lehetőségéről, az aktivisták számáról, a mozgalom szervezéséről, a demokratikus erők összefogásának szükségességéről, arról a célról, hogy „felépítsék” és „tömegmozgalommá” tegyék a Sz.-t, amely kijelentések az alperes megalapozott érvelése szerint nem minősíthetők szakszervezeti érdek-képviselési tevékenységnek. Ezért az ugyanazon cikkben megfogalmazott, kormányzati politikával szembehelyezkedő nagy nyilvánosság előtti vélemény-nyilvánítás alkalmas lehet politikai elkötelezettség, illetve a politikai semlegességet megkérdőjelező tevékenység megállapítására.

Az alperes a felperessel szemben a legenyhébb fenyítést szabta ki, így megállapítható, hogy az alperes nem ítélte a felperes

fegyelemsértését súlyosnak, a kiszabott fenyítés pedig az ügy valamennyi ismervét értékelve nem jogellenes.

Értékelendő körülmény, hogy a felperes országos napilapban, nemcsak egy országos érdek-képviseleti szerv vezetőjeként, a fegyveres és rendvédelmi dolgozók, a szolgálati viszonyban állók érdekében, hanem attól elkülönült mozgalom vezetőjeként politikai véleményt alkotva nyilatkozott, a nyilatkozatának teljes tartalma nem hozható sem közvetlen, sem közvetett összefüggésbe érdek-képviseleti tevékenységével. Az érdek-képviseleti tevékenység jellege ugyanis nem tette lehetővé, hogy a felperes a képviselt személyek élet- és munkafeltételein túlmutató, a kormányzati munkát általánosan bíráló kritikát fogalmazzon meg. Ezért az Alkotmány 40/B. § (4) bekezdésében tilalmazott politikai tevékenység - a fenytő határozatban értékelt súllyal - az adott esetben megállapítható volt.

Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, a munkaügyi bíróság ítéletét megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította.

A pervezstes felperest kötelezte a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint az alperes együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére, míg az első-, másodfokú és a felülvizsgálati eljárás illetékét a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a értelmében az állam viseli.

Budapest, 2014. március 5.

Dr. Tálné Dr. Molnár Erika s.k. a tanács elnöke, Dr. Stark Marianna s.k. előadó bíró, Szolnokiné Dr. Csernay Krisztina s.k. bíró

A kiadmány hitelél:

kúriai tisztviselő